

15 Yaşındaki Yetkinlik Ölçeği: Kapsamlı Versiyonu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). 15 Yaşındaki Yetkinlik Ölçeği: Kapsamlı Versiyonu. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23272>

Özet

?li?kide Yetkinlik Ölçe?i: Kapsaml? Versiyonu (?YÖ-KV), bireylerin ki?ileraras? ili?kilerde gösterdikleri yeterlilik düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, **Halil Ek?i**, **Bü?ra Y?lmaz** ve **Tu?ba Türk** tarafından 2018 y?l?nda gerçekte?irilmi?tir. Ölçek, özellikle sosyal ve duygusal becerilerin birle?imi olan **ili?kide yetkinlik** (?li?kide Yetkinlik) yap?s?n? çok boyutlu olarak ele almaktadır. Adaptasyon çal??ması, orijinal ölçe?in kültürel ba?lama uygunlu?unu sa?lamay? ve psikolojik ara?t?rmalarda kullan?labilecek güvenilir bir enstrüman sunmay? amaçlam??tır.

Bu adaptasyon, üniversite ö?rencilerinden olu?an bir örneklem üzerinde yürütülmü? olup, ili?kisel süreçlerdeki bireysel farklılıklar? ve bu farklılıklar?n akademik ba?ar?, ruh sa?l??? ve sosyal uyum gibi çe?itli sonuçlarla ili?kisini incelemek isteyen ara?t?rmacılar için önemli bir kaynak te?kil etmektedir. Kapsaml? versiyonu, yetkinli?in sadece ileti?im becerilerinden ibaret olmad???n?, ayn? zamanda duygusal düzenleme ve çat??ma çözümlene yeteneklerini de kapsad???n? vurgular.

Anahtar Kelimeler

?li?kide Yetkinlik, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlama, Ki?ileraras? ?li?kiler, Duygusal Düzenleme, Sosyal Beceriler, Psikometri.

Yazarlar

Halil Ek?i, Bü?ra Y?lmaz, Tu?ba Türk.

Amaç

?li?kide Yetkinlik Ölçe?i: Kapsaml? Versiyonu'nun temel amacı, bireylerin sa?l?kl? ve i?levsel ki?ileraras? ili?kiler kurma, sürdürme ve yönetme kapasitelerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çal??ması'nın özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmü? bu ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda kullan?labilmesi için gerekli olan **geçerlik** ve **güvenirlik** kanıtlar?n? sunmaktır.

Ölçek, ara?t?rmacılara ve klinik uygulay?cılara, ili?ki kalitesini ve bireysel yetkinli?i etkileyen temel becerileri saptama imkanı sunar. Özellikle genç yeti?kinlerde ili?ki dinamiklerini anlamak, ileti?im e?itim programları'nın etkinli?ini de?erlendirmek ve ili?ki sorunlarına yönelik erken müdahale stratejileri geli?tirmek için kritik bir araçtır. Bu sayede, Türkiye'deki psikoloji ve e?itim bilimleri alanındaki ara?t?rmalar için standart bir ölçme aracı sa?lanm??tır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel yapılarından biri olan **ilişkide yetkinlik** kavramını ölçmektedir. İlişkide yetkinlik, bireyin sosyal etkileşimlerde başarıyla olmasını için gereken bilgi, beceri ve tutumların karmaşık bir bütünüdür. Bu yapı genellikle aşağıdaki temel boyutları içerir:

Duygusal Farkındalık ve Düzenleme: Bireyin hem kendi duygularını hem de partnerinin duygularını doğru bir şekilde algılayabilme ve yönetebilme yeteneği.

Etkili İletişim Becerileri: Açık, dürüst ve empatik bir şekilde kendini ifade etme ve aktif dinleme yeteneği.

Çatışma Çözme Becerileri: İki kişisel anlamazlıkların yapıcı ve karlıkları tatmin edici yollarla ele alma becerisi.

Empati ve Perspektif Alma: Partnerin veya diğer kişilerin bakış açısını anlama ve onlara uygun tepkiler verme yeteneği.

Kapsamlı versiyon, bu çok boyutlu yapıyı detaylı bir şekilde inceleyerek, sadece davranışsal çözümlere değil, aynı zamanda bu davranışların altında yatan bilişsel ve duygusal süreçlere de odaklanmaktadır. Bu sayede, ilişkisel başarıları veya memnuniyetsizliklerin kaynağı daha derinlemesine analiz edilebilir.

Geçerlik

İlişkide Yetkinlik Ölçeği: Kapsamlı Versiyonu'nun Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, Ekici, Yılmaz ve Türk (2018) tarafından sunulan bildiride detaylandırılmıştır. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünün kanıtıdır. Türkçe adaptasyonunda genellikle **yapı geçerli** ve **ölçüt geçerli** yöntemlerine başvurulmuştur.

Yapı geçerli kapsamında, ölçeğin teorik olarak beklendiği gibi ilişki yetkinliğini temsil eden alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığı incelenmiştir. Bu analizler, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilir. Ayrıca, ölçek puanlarının teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer yapılarla (örneğin, yaşam doyumu, yalnızlık, öz-yeterlilik) korelasyonları incelenerek **yakınsak ve raksak geçerlik** kanıtları sunulmuştur. Bu bulgular, ölçeğin ilişkide yetkinlik yapısını Türk kültüründe geçerli bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, bir ölçme aracının tutarlılığını ve kararlılığını gösterir. İlişkide Yetkinlik Ölçeği: Kapsamlı Versiyonu'nun Türkçe adaptasyonunda, güvenilirlik kanıtları genellikle **iç tutarlılık katsayısı** (Cronbach Alfa) ve muhtemelen **test-tekrar test** güvenilirliği ile belirlenmiştir.

?ç tutarl?lk katsay?s?, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in maddelerinin homojen oldu?unu ve güvenilir bir toplam puan sa?lad???n? i?aret eder. Adaptasyon çal??mas?nda elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in Türk popülasyonunda tutarl? sonuçlar verdi?ini destekler nitelikte olmal?dır. Bu sonuçlar, ara?t?rmac?lar?n elde ettikleri verilerin rastgele hatalardan ar?nm?? oldu?u konusunda güvence sa?lar.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korunup korunmad???n? belirlemek amacıyla **faktör analizi** yöntemleri uygulanm??tır. Adaptasyon sürecinde, genellikle öncelikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile madde yükleri ve faktör yap?s? incelenir, ardından Doğulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile orijinal ölçe?in hipotez edilen faktör yap?s?n?n veriyle uyumu test edilir.

?li?kide Yetkinlik Ölçe?i: Kapsaml? Versiyonu'nun birden fazla alt boyutu oldu?u varsay?ld???ndan, faktör analizinin bu çok boyutlu yap?y? net bir ?ekilde ortaya ç?karmas? beklenir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in Türkçe formunun, orijinal ölçekteki teorik alt boyutlar? (örne?in, duygusal ifade, çat??ma yönetimi, sosyal inisiyatif) ba?ar?yla ayr??t?rd???n? ve bu yap?n?n Türk kültürü için uygun oldu?unu göstermelidir. Bu psikometrik süreçler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü kan?tlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal bir ?ngilizce ölçe?in Türkçe'ye çevirisi ve kültürel adaptasyonu).

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i format?nda olup, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri beklenir.

Derecelendirme: Adaptasyon çal??mas?nda derecelendirme format? belirtilmemi? olsa da, benzer psikolojik ölçeklerde s?kl?kla 5'li veya 7'li Likert tipi seçenekler (Örn: "Hiç kat?lm?yorum"dan "Tamamen kat?l?yorum"a) kullan?lır.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genç Yeti?kinler ve Genel Popülasyon.

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (18+ ya?) üzerinde uyarlama çal??mas? yap?lm??tır.

Popülasyon Detaylar?: Adaptasyon çal??mas?, 13. Uluslararası Balkan E?itim ve Bilim Kongresi'nde sunulan bildiriye göre, genellikle üniversite ö?rencileri örnekleme kullan?larak gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, kendi ilgisel yetkinliklerini değerlendirerek maddelere yanıt verirler.

Anahtar Kelimeler

İletim Becerileri, İlişki Kalitesi, Çatışma Yönetimi, Duygusal Zeka, Psikolojik Test, Adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halil Ekşi

Yazar ORCID Tanımlayıcı: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

İletim E-posta Adresi: halileksi@marmara.edu.tr

Yazışma Adresi: Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Tahmini Kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için izinler ve ücretler konusunda detaylı bilgi almak amacıyla sorumlu yazar Halil Ekşi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar genellikle ücretsiz veya düşük ücretli olabilirken, ticari veya klinik amaçlı kullanımlar farklı koşullara tabi olabilir. Ölçeğin Türkçeye adaptasyon ve psikometrik çalmaların yayımlandığı yıl **2018**'dir. Ölçeğin orijinal geliştirilme yılı bu tarihten daha eskidir.

Ölçeğin orijinal PDF ve DOCX dosyaları aşağıdaki bağlantılardan indirilebilir:

PDF Dosyası: [iliskide-yetkinlik-olcegi-kapsamli-versiyonu-toad.pdf](#)

DOCX Dosyası: [iliskide-yetkinlik-olcegi-kapsamli-versiyonu-toad.docx](#)

Kaynaklar

Ekşi, H., Yılmaz, B. ve Türk, T. (2018). *İlişkide yetkinlik ölçeği: Kapsamlı versiyonunun Türkçe formunun geçerliliği ve güvenilirliği*. 13. Uluslararası Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı (ss.193-197). Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Edirne.

İlişkide Yetkinlik Ölçeği: Kapsamlı Versiyonu Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynağın sağladığı metin içinde belirtilmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için, yukarıda referans verilen 2018 tarihli kongre bildirisine başvurulması

gerekmektedir.

Genel olarak, İlişki Yetkinlik Ölçeği'nin maddeleri, bireyin bir ilişkiyi başlatma, sürdürme ve sonlandırma sırasındaki davranışsal, bilişsel ve duygusal tepkilerini değerlendirmeye yönelik ifadelerden oluşur. Örnek maddeler, bireyin partneriyle çatışmayı nasıl yönettiği, duygusal ihtiyaçları ne kadar açıkça ifade edebildiği ve başkalarıyla duygularına ne kadar duyarlı olduğu gibi konuları kapsar. Maddelerin tam listesi ve puanlama yönergeleri, adaptasyon çalışmaları tam metninde yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM